

Dokument nr. 8:80

(2003-2004)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Jan Arild Ellingsen, André Kvakkestad, Karin S. Woldseth og Ulf Erik Knudsen

Forslag fra stortingsrepresentantene Jan Arild Ellingsen, André Kvakkestad, Karin S. Woldseth og Ulf Erik Knudsen om lov om endringer i lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova)

Til Odelstinget

BAKGRUNN

I de fleste drapssaker ser man at offer og gjerningsmann kjenner hverandre på forhånd. I mange tilfeller er det også familie og nærstående som står for ugjerningen.

I fjor drepte ti menn sine nåværende eller tidligere partnere. I flere tilfeller hadde de felles barn. Etter dagens lovgivning vil den gjenlevende ektefelle, det vil si drapsmannen, automatisk overta foreldreretten til barnet.

Slik forslagsstillerne ser det, er ikke dette noen holdbar løsning! Her har man en rettstilstand som klart går på tvers av det som er folks rettsoppfatning, og som derved er totalt uforståelig for folk flest. Det burde være en selvfølge at man ikke uten videre overfører foreldreansvar til en som har drept den andre av foreldrene. Men i dag er det som tidligere nevnt, nettopp det som automatisk skjer. Resultatet er at dersom man skal unngå at foreldreansvaret havner hos den andres drapsmann, må en samtidig eller senere, føre en egen sak om foreldreansvaret med de belastninger dette innebærer for de nærstående.

Etter forslagsstillerne mening, vil det være langt mer hensiktsmessig, at man i slike alvorlige saker hvor en av foreldrene har drept den andre, får en midlertidig avgjørelse av spørsmålet om foreldreansvar i forbindelse med straffesaken. Dette vil spare de nærstående for den store belastningen det er samtidig, eller umiddelbart etter straffesaken, å måtte gå til søks-

mål og retts sak om foreldreansvaret, for å unngå at foreldreansvaret havner hos mors eller fars drapsmann. Det vil sannsynligvis også føre til at man raskere får avgjort spørsmålet om foreldreansvar i slike saker.

I de fleste saker vil utfallet av en ny sak om foreldreansvar i mange tilfeller være gitt på forhånd dersom det ikke er helt spesielle forhold, jf. endringen i § 63.

Det er svært viktig at man får en avgjørelse om foreldreansvar samtidig med at skyldspørsmålet avgjøres, slik at foreldreansvar for barnet ikke ligger hos den andres drapsmann.

Retts teknisk er samtlige endringer foretatt i barneloven. Men det følger etter lovendringen at tingretten som førsteinstans i straffesaken må fatte en midlertidig avgjørelse om foreldreansvaret etter § 63, jf. § 38, samtidig som man avgir dom i forbindelse med straffesaken. Dette vedtaket blir å anse som endelig dersom det ikke reises ny sak etter § 63, jf. § 38, innen tre måneder etter rettskraftig dom i straffesaken. Av dette følger at denne midlertidige avgjørelsen i tingretten ikke kan ankes eller påkjæres, men at det eventuelt kan reises ny sak om foreldreansvaret etter rettskraftig dom i straffesaken. En ny sak om foreldreansvar vil følge de ordinære regler i barneloven. Slik vil man unngå at den som har drept den andre av barnets foreldre får foreldreansvaret. Ønsker han eller hun likevel å forsøke å få igjen foreldreansvaret, fordrer det at han eller hun går til ny sak etter at straffesaken er endelig avgjort. Dersom de foreslåtte endringene i barneloven § 63 blir vedtatt, ser man at det vil være så nær som umulig for den som er dømt i en slik drapssak, å få foreldreansvaret. Dette kan skje bare der hvor det utvilsomt er til barnets beste. Retten må da ta hensyn til skyldgrad og forbrytelsens grovhet for øvrig.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Vedtak til lov

om endringer i lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova)

I

I lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) gjøres følgende endringer:

§ 38 nytt tredje ledd skal lyde:

Dersom den eine av foreldra er sikta, tiltalt eller dømt for å ha forvoldt den andres død etter straffeloven § 228, legemsfornærmelse med døden til følge, straffeloven §§ 229 og 231, legemsbeskadigelse med døden til følge, eller straffeloven § 233, forsettlig eller overlagt drap, får attlevande som ikkje har del i foreldreansvaret ikkje foreldreansvaret etter annet stykke. Tingretten skal i forbindelse med straffesaken fatte midlertidig vedtak om foreldreansvar etter loven § 63. Attlevande eller andre nærstående, kan reise ny sak om å få foreldreansvar etter § 63, etter at

dom i straffesaken er rettskraftig. Dersom ingen reiser ny sak etter loven § 63 innen tre måneder etter at dom i straffesak er rettskraftig, vil tingrettens avgjørelse om foreldreansvar bli å anse som endelig.

Nåværende tredje, fjerde og femte ledd blir fjerde, femte og nytt sjette ledd.

§ 63 nytt tredje ledd skal lyde:

Dersom den som krever foreldreansvaret er siktet, tiltalt eller dømt for å ha forvoldt den andre av foreldrenes død etter straffeloven § 228, legemsfornærmelse med døden til følge, straffeloven §§ 229 og 231, legemsbeskadigelse med døden til følge, eller straffeloven § 233, forsettlig eller overlagt drap, skal retten berre gå med på kravet dersom dette utvilsomt er til barnet sitt beste.

Nåværende tredje, fjerde, femte, sjette, syvende og åttende ledd blir fjerde, femte, sjette, syvende, åttende og nytt niende ledd.

II

Denne lov trer i kraft straks.

4. juni 2004